

Folketingets udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Christiansborg
1240 København K

J.nr. MST-001-04569

Den 3. maj 2011

Folketingets udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har i brev af 6. april 2011 stillet følgende spørgsmål nr. 325 (alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Rene Christensen (O).

Spørgsmål nr. 325 (alm. del)

Vil ministeren oplyse, hvilke besparelser på miljø siden der kan opnås, hvis alle svinebedrifter indfører gyllekøling, lavenergiventilation, højtryksskøling, fasefodring, miljøspalter, linespil og lejeplader, rensningsanlæg til tagvand og avl der forbedrer miljøet?

Svar

Gyllekøling. Gyllekøling kan reducere ammoniakfordampningen fra svine-stalde med op til 30 %. Gyllekøling kan ikke anvendes i alle staldsystemer og kan derfor ikke implementeres på alle typer af svinebesætninger. Det er også vigtigt, at den overskudsvarme, der produceres ved køling, kan anvendes på husdyrbruget for at den fulde miljøeffekt af køling udnyttes. Kan varmen ikke anvendes, anbefales det ikke at anvende gyllekøling, men en anden ammoniakreducerende teknologi.

Lavenergiventilation. Der anvendes en række forskellige ventilationssystemer på svinebrug. Valget af ventilationssystem afhænger af staldbygningens udformning, indretning og beliggenhed. Elforbruget til ventilation er afhængigt af ventilationssystemets indretning. Anvendes et ressourceeffektivt system, kan elforbruget til ventilation reduceres med op til 50 %. Typisk har undertrykssystemer et væsentligt lavere energiforbrug end ligetrykssystemer. Udformning af ventilatorerne har også en betydning for elforbruget. Der er udviklet energibesparende ventilatorer, der kan reducere elforbruget med op til 10 %.

Højtryksskøling. Højtryksskøling kan øge velfærd og arbejdsmiljø i svinestalde og har en god effekt på støv. Det forventes, at højtryksskøling har en reducerende effekt på ammoniak og lugtemission, men der er endnu ikke til-

strækkelig dokumentation for miljøeffekten, og højtrykskøling er derfor endnu ikke et godkendt virkemiddel til reduktion af lugt og ammoniakemission. Højtrykskøling kan ikke anvendes i alle stalddtyper eller produktionsanlæg. F.eks. kan højtrykskøling ikke anvendes sammen med strøelse.

Fasefodring. Fasefodring har ikke i sig selv en miljøeffekt. En eventuel miljøeffekt afhænger af hvilken fodringsstrategi, der anvendes. Fasefodring kan både anvendes til at optimere fodring økonomisk og miljømæssigt. Hvis fordertildelingen tilpasses med henblik på at reducere dyrenes udskillelse af kvælstof og fosfor, kan udskillelsen af kvælstof reduceres med ca. 15 % i sobesætninger og op til 20 % i slagtesvinsbesætninger. Fosforudskillelsen kan tilsvarende reduceres med 10 - 15 %.

Miljøspalter og lejeplader. Reduktion af spaltearealet kan reducere ammoniakemissionen med op til 40 % i forhold til fuldspaltegulve. Ligeledes er der mindre lugt fra et reduceret spalteareal. Miljøeffekten, når spaltearealet reduceres, er meget afhængig af management på det enkelte husdyrbrug. Hvis et mindre spalteareal giver anledning til mere svineri i stierne, kan både lugt og ammoniakfordampningen øges væsentligt. Der kan derfor være nogle velfærdsproblemer på visse gulvtyper, såfremt grisenes gødeadfærd ikke kan styres. Delvise spaltegulve kan anvendes på de fleste svinebrug.

Linespil og hyppig gylleudslusning. Anvendelse af stalddsystemer med linespil har ikke i sig selv nogen miljøeffekt. Typisk anvendes linespil i kombination med gyllekøling og herved opnås en god effekt, da linespil giver mulighed for at gylleoverfladen kan køles, hvilket er meget vigtigt for at opnå bedst mulig effekt af gyllekøling. Anvendelse af line eller hyppig udslusning af gyllen har ikke nogen påvist effekt på ammoniakfordampningen men menes at have en effekt på lugtemissionen. Effekt på lugt er endnu ikke verificeret og linespil eller hyppig udslusning er derfor endnu ikke godkendt som lugtreducerende virkemiddel.

Rensning af tagvand vurderes ikke at have nogen væsentlig miljøeffekt.

Miljøeffekt af avl er vanskelig at kvantificere. Historisk tegner avlsfokus på effektivitetsforøgelse i form af bedre foderudnyttelse en stor del af den reduktion af miljøpåvirkning, der er opnået de seneste årtier. Imidlertid vil en fortsat effekt af avl alene afhænge af de avlsparametre, man vælger at fokusere på, men det forventes, at der kan findes yderligere reduktionspotentialer ved at fokusere på bedre foderudnyttelse og tilvækst pr. tildelt foderration.

Det er ikke praktisk eller økonomisk muligt at implementere samtlige af de ovennævnte teknologier på et husdyrbrug. Endvidere findes der relativt få undersøgelser af kædeeffekten af kombinationer af miljøteknologi.

Teoretisk kan der opsættes miljøteknologi, der kan fjerne en stor del af ammoniakfordampningen og lugten fra et svinebrug. Det er dog ikke ud fra en økonomisk vurdering pt. muligt at implementere sådan teknologi på samtlige danske svinebrug. Endvidere kan en stor del af den miljøteknologi, der pt. er på markedet, ikke opsættes på eksisterende staldanlæg.

Karen Ellemann

/

Claus Torp